

УДК 338.48:379.85:316.7(477)

Рвачов Д.В.¹, Корнієнко О.М.²

¹ студент, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

² канд. екон. наук, доцент, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

**РОЛЬ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В РОЗВИТКУ
РЕГІОНАЛЬНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ**

Історико-культурний потенціал регіону виступає основою формування туристичної привабливості, оскільки спадщина, архітектурні пам'ятки, національні традиції і культурні ландшафти створюють унікальний набір ресурсів, здатних суттєво підвищити привабливість території для туристів і водночас стати інструментом регіонального розвитку [1]. Культурна спадщина у цьому контексті розглядається не тільки як об'єкт охорони, але й як активований ресурс для запуску туристичних маршрутів, подієвих і тематичних форм туризму, які стимулюють суміжні сектори – готельний і ресторанний бізнес, ремесла, креативні індустрії [2]. У регіонах із вираженою культурно-історичною ідентичністю вона може стати точкою входу для реалізації політики місцевого розвитку з інтеграцією різних зацікавлених сторін – органів влади, бізнесу, громадськості.

Проте ефективне використання історико-культурного потенціалу можливе лише через системні управлінські рішення. У документах регіональної туристичної політики культурна спадщина має бути інтегрована як частина загальної стратегії, що охоплює розвиток інфраструктури, маркетинг, створення бренду дестинації, забезпечення доступності та участь місцевих громад. Аналіз показує, що міжсекторальна взаємодія – культура, туризм, освіта, бізнес, громада – є ключовим фактором успішного управління спадщиною як туристичним ресурсом [3].

Сучасні дослідження свідчать, що історико-культурні ресурси можуть виступати не лише як пасивна частина ландшафту, а як активний чинник конкурентоспроможності території. Зокрема, в роботі Álvarez-García J. та співавторів (2019) доведено, що культурна спадщина стимулює підвищення туристичної активності, розвиток суміжних секторів, формування іміджу регіону, що у свою чергу підсилює мультиплікаційний ефект від туризму [4]. В українських реаліях це означає, що регіональні органи мають враховувати історико-культурні ресурси як частину стратегії, а не як додаток.

Водночас існують значні бар'єри: нерівномірний розподіл ресурсів – багато територій мають спадщину, але слабку інфраструктуру; недостатня фінансова та інституційна спроможність її використання; відсутність узгодженої політики просування; сезонність туристичної активності; слабкий маркетинг і недостатня інтеграція в міжнародні ланцюги. У дослідженні Діденко К. Д. наголошено, що для малих історичних міст із багатою спадщиною туризм має стати пріоритетним, але стан інфраструктури і планування часто стримує розвиток [5].

В контексті цих викликів регіональна туристична політика повинна трансформуватися: вона має передбачати створення тематичних кластерів навколо історико-культурних ресурсів, інтеграцію спадщини у маркетингові комунікації, використання цифрових каналів просування, підвищення компетенцій місцевих управлінців і формування умов для приватних інвестицій. Туристичний потенціал території сприймається через три складові: природно-ресурсну, історико-культурну та соціально-економічну, й що саме історико-культурна частина має бути активована через політичні й управлінські механізми [1].

Отже, роль історико-культурного потенціалу в розвитку регіональної туристичної політики є багатогранною: він слугує ресурсною базою, чинником інтеграції областей культури і туризму, фактором конкурентної переваги й інструментом соціального та економічного розвитку. Політика регіонального туризму повинна спиратися на стратегічне бачення, яке забезпечує комплексне, сталого і інноваційного використання історико-культурного потенціалу з урахуванням локальних умов, потреб громад і ринкових тенденцій.

Список використаних джерел:

1. Корнієнко О.М., Зайцева В.М. Аналіз та оцінка потенціалу туристських територій: навчальний посібник. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 288 с.

2. Худавердієва В.А. Культура та туризм як складова частина історико-культурної спадщини в умовах глобалізації та євроінтеграції. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2022. Жовтень. С. 56–63. <https://doi.org/10.32782/uad.2022.spec.7>.
3. Дорофєєва Х.М. Аналіз впливу наявності об'єктів культурно-історичної спадщини на туристичну привабливість регіону. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 13. С. 184–192.
4. Alvarez García Jose, Maldonado-Erazo Claudia, Rama Del, Castellano Alvarez, Francisco Javier. Cultural Heritage and Tourism Basis for Regional Development: Mapping of Scientific Coverage. *Sustainability*. 2019. №11. Р. 1–20. DOI:10.3390/su11216034.
5. Діденко К.Д. Роль історичних міст України в розвитку малих міст як туристичних дестинацій. *Український географічний журнал*. 2014. № 3 (96). С. 52–56.